

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bc. Ivana Pechová**
Název diplomové práce: **Cizojazyčná komunikace v krizových situacích**

Vedoucí diplomové práce: Doc. PaedDr. Hana Andrášová, Ph.D.
Oponent diplomové práce: **Mgr. Jana Kusová, Ph.D.**

Vyjádření oponentky diplomové práce:

Ivana Pechová se ve své diplomové práci zabývá sophrologií, tedy jazykovědným oborem, který se věnuje komunikaci v krizových situacích. Jedná se o disciplínu, která je do značné míry hraniční – přesahuje do psychologie, krizového managementu apod. Komunikace v krizových situacích je – vzhledem k obtížným a stresujícím podmínkám – zpravidla obtížná i v mateřském jazyce. Autorka si ve své práci klade otázku, do jaké míry moderní učebnice němčiny a výuka na školách žáky na řešení takovýchto možných situací v některé z německy mluvících zemí připravují. Toto téma považuji za nesmírně důležité. Při současné mobilitě (cestování, studium apod.) je bohužel relativně pravděpodobné, že se žáci do nějaké krizové situace dostanou. Měli by tedy umět správně zareagovat.

V teoretické části práce se Ivana Pechová velmi krátce věnuje charakteristice sophrologie, definuje a klasifikuje krizové situace a nastiňuje základy krizové komunikace. Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi specifickou lingvistickou disciplínu, bylo by rozsáhlejší teoretické pojednání o oboru, dostupné odborné literatuře či lepší definování terminologie zcela na místě. Dle mého názoru by bylo vhodné upravit obecnější kapitoly praktické části a přesunout je do části teoretické (kapitola 4, informace k tiskovým linkám v ČR a jednotlivých německy mluvících státech z kapitoly 5 apod.).

Pro praktickou část si autorka vybrala sedm základních krizových situací, do kterých by se žáci mohli v německy mluvící zemi dostat, a sice *krádež či ztráta osobních věcí* (zde především doklady a cenné věci), *dopravní nehoda, požár, úraz, pokousání psem, uštknutí hadem a otřes mozku*. Dle mého názoru by bylo vhodné zařadit *otřes mozku* do obecnější

krizové situace *úraz*, neboť jazykové prostředky jsou tu podobné. Uštknutí hadem je sice velmi nebezpečná situace, je ale otázkou, do jaké míry je reálná.

K jednotlivým situacím připravila Ivana Pechová základní popis a charakteristiku situace, uvádí také základní slovní zásobu. Zde nepovažuji za optimální zařazení německých slovíček, syntagmat či vět do českého textu. Autorka také ke každé situaci připravila několik aktivit, které by měly žáky seznámit s danou situací a správné chování v ní.

Za pozitivní považuji, že autorka našla velké množství krátkých a volně přístupných videí, na kterých může probíranou situaci demonstrovat. Některá videa ale nejsou přiměřená situaci – např. rozhovor v silném dialektu je sice autentický, pro žáky ale zcela nesrozumitelný. Ukazuje sice, že lidé ve stresu nemluví spisovně, nýbrž hovorovou němčinou, dialektem, rychle, zmateně apod. Žáci ale nebudou v pozici pracovníka záchranných složek, který si s tím musí poradit. Potřebují naopak slyšet alespoň částečně srozumitelné fráze, které jsou pro danou situaci vhodné. Za vhodná naopak považuji videa s titulky či jiným textem, kde žáci mohou vidět základní telefonní čísla nebo základní otázky, které jim může operátor záchranného systému pokládat. I když by pak v reálné situaci žáci těmto otázkám nerozuměli, budou alespoň vědět, co je třeba operátorovi sdělit a mohou se případně pokusit o jednostrannou komunikaci pomocí frází, které budou mít nacvičené. Zařazení výše uvedeného typu audiovizuálního materiálu do výuky je sice v pořádku, v práci ale postrádám důkladné zdůvodnění výběru a důvod pro zapojení materiálů, které výrazně přesahují úroveň žáků, do výuky na úrovni A1 a A2.

Některé aktivity nejsou zcela reálné či nejsou dostatečně dobře připravené. Např. u aktivity 1–5: V aktivitě 1 je použito pasivum – to žáci na úrovni A1–A2 ještě neovládají. U aktivity 2 a 3 předpokládáte, že budou žáci dané úkoly plnit v němčině? Myslíte si, že to na úrovni A1–A2 zvládnou? Celkově bych v diplomové práci očekávala kvalitnější a realističtější zpracování předkládaných didaktických materiálů pro vybrané krizové situace.

Důležitou součástí diplomové práce měla být analýza učebnic. Autorka ji předkládá v kapitole 6 na pouhých třech stranách, což nepovažuji za dostatečné. U učebnic *Beste Freunde* a *Deutsch.com* zohlednila autorka v analýze pouze úroveň A1. U dalších dvou je zahrnuta vyšší úroveň, a sice A1 a A2.1 u učebnice *d.leicht* a A1 i A2 u učebnice *Super!*. Vysvětlíte prosím tuto skutečnost během obhajoby práce.

Jazykově je práce na průměrné úrovni. Za problematické považuji chyby v německých částech textu – tedy v ukázkových rozhovorech či frázích, které mají sloužit jako základní slovní zásoba k tématu. Jedná se o chyby gramatické i lexikální.

Otázky k obhajobě:

1. Warum sollte in den Unterricht Sprachmaterial einbezogen werden, das das aktuelle sprachliche Niveau der Schüler weit übersteigt?
2. Sehr oft entwerfen Sie Übungen, in denen die Schüler zu den tschechischen Phrasen oder zu Bildern richtige deutsche Äquivalente zuordnen sollen. Warum finden Sie diesen Übungstyp geeignet? Schaffen es die Schüler bei diesen schwierigen Themen, wenn sie erst auf dem Niveau A1–A2 sind und den Wortschatz noch nicht kennen?
3. Warum wurden in die Analyse unterschiedliche Niveaus der Lehrwerke einbezogen? Erklären Sie.
4. Wie sollte die richtige Übersetzung der Phrase *in Sicherheit bringen* ins Tschechische lauten (S. 38)?

5. Auf der Seite 39 geben Sie im Absatz 3 an, dass die Schüler die Verletzten nicht befreien und bewegen sollten. In demselben Absatz schreiben Sie jedoch, dass die Schüler die bewusstlosen Menschen befreien sollten. Was ist also richtig?
6. Auf der Seite 66 schreiben Sie im Absatz 2 über die „Lehrbücher“ und „Lernbücher“. Erklären Sie.

Přestože práce vykazuje výše uvedené – i poměrně značné – nedostatky, doporučuji ji vzhledem k aktuálnosti tématu a snaze autorky o originální pojetí problematiky k obhajobě a navrhuji hodnocení **dobře**.

Podpis oponentky diplomové práce:

Datum: 20. 5. 2018